

ศักยภาพการเรียนรู้ของนักศึกษาพิการ : กรณีศึกษา
นักศึกษาพิการที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง
Learning Potential of Physically Challenged
Students: The Case Study of Physically
Challenged Students at Ramkhamheang
University

รํำจวน เบญจศิริ*

Rumjuan Benjasiri

---

* รองศาสตราจารย์ ดร., อาจารย์ประจำคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Ph.D., Associate Professor Faculty of Economics, Ramkhamhaeng University

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศักยภาพการเรียนรู้และตัวแปรสำคัญที่มีผลต่อ ศักยภาพการเรียนรู้ของนักศึกษาพิการที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง ตัวอย่างนักศึกษาพิการที่ใช้ในการศึกษาได้จากการสุ่มแบบสัดส่วนจากทุกคณะ จำนวน 170 คน การศึกษาศักยภาพในการเรียนรู้ของนักศึกษาพิการ และตัวแปรสำคัญได้แก่ พฤติกรรมในการเรียนรู้ ความต้องการและความตั้งใจจริงในการเรียน สัมพันธภาพกับผู้อื่นในการเรียนที่มหาวิทยาลัยของนักศึกษาพิการ รวมถึงแรงสนับสนุนทางสังคม และสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย พบว่า

1) นักศึกษาพิการมหาวิทยาลัยรามคำแหงมีศักยภาพในการเรียนรู้ในระดับค่อนข้างสูงถึงสูง นักศึกษาสามารถวางแผนการเรียน เลือกวิชาเรียน และค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งข้อมูลต่างๆ ได้ดี มีการอ่านหนังสือและทำความเข้าใจเนื้อหาวิชาต่างๆ ที่เรียนมาด้วยตนเอง สามารถเรียนรู้และติดตามความรู้ต่างๆ ในวิชาที่เรียนได้เป็นอย่างดี สามารถอธิบายหลักการหรือทฤษฎีต่างๆ ที่เรียนมาได้ และสามารถตอบคำถามท้ายบทเรียนได้ถูกต้อง

2) พฤติกรรมในการเรียนรู้ สัมพันธภาพกับผู้อื่นที่เกี่ยวข้องในการเรียนรู้ของนักศึกษาพิการ ซึ่งเป็นตัวแปรภายใน และสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นตัวแปรภายนอก มีผลต่อ ศักยภาพในการเรียนรู้ของนักศึกษาพิการที่มหาวิทยาลัยรามคำแหงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยที่พฤติกรรมในการเรียนรู้ สัมพันธภาพกับผู้อื่นในการเรียน และสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงศักยภาพในการเรียนรู้ของนักศึกษาพิการที่มหาวิทยาลัยรามคำแหงคิดเป็นร้อยละ 53 ส่วนความต้องการและความตั้งใจจริงในการเรียน และแรงสนับสนุนทางสังคมไม่มีผลต่อศักยภาพในการเรียนรู้ของนักศึกษาพิการที่มหาวิทยาลัยรามคำแหงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ในการเปรียบเทียบผลของตัวแปรที่มีผลต่อศักยภาพในการเรียนรู้ของนักศึกษาพิการ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ตัวแปรสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัยมีผลต่อศักยภาพในการเรียนรู้ของนักศึกษาพิการมากที่สุด (0.483) รองลงมาเป็นพฤติกรรมในการเรียนรู้ (0.164) และ สัมพันธภาพกับผู้อื่นที่เกี่ยวข้องในการเรียนรู้ของนักศึกษาพิการที่มหาวิทยาลัย (0.094) ตามลำดับ

คำสำคัญ : ศักยภาพการเรียนรู้ของนักศึกษาพิการ, การเรียนรู้ของนักศึกษาพิการที่มหาวิทยาลัย, นักศึกษาพิการที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Abstract

In this research investigation, the researcher studies the learning potential of physically challenged students at Ramkhamhaeng University (RU). The researcher also determines major variables influencing the learning potential of the students under study.

Using the proportional random sampling method, the researcher selected members of the sample population from physically challenged students registered at all faculties. A questionnaire was accordingly used to collect data from the 170 members of the sample population.

The researcher studied the variables of the learning potential of these physically challenged students; learning behaviors; needs and learning intention; relationships with others in university study; social support; and university environment.

Findings are as follows:

1) The physically challenged students exhibited learning potential at a rather high to a high level. They could plan their studies and were quite capable of selecting subjects by virtue of having searched for information from various sources. They read textbooks and understood the subjects they studied. They were able to learn very well and equally did very well in following up on the information they had learned. They could explain the principles and theories they had studied. They could do exercises involving the answering of questions at the end of lessons.

2) In respect to these physically challenged students, the researcher treated learning behaviors and relationships with others in university study as internal variables and university environment as an external variable. It was found that these variables influenced the learning potential of these students at a statistically significant level. The variables of learning behaviors, relationships with others in university study and

university environment were explanatory of changes in the learning potential of the students at 53 percent. The variables of needs and learning intention and social support did not influence the learning potential of the students at a statistically significant level.

In comparing the variables influencing the learning potential of these students, the researcher found that the variable of university environment influenced their learning potential at the highest level of 0.483. Next in descending order were the variables of learning behaviors and relationships with others in university study. These variables influenced the learning potential of the students at 0.164 and 0.094, respectively.

Keywords : learning potential of physically challenged students, learning of physically challenged students at university, physically challenged students at Ramkhamheang University

ความสำคัญของปัญหาการวิจัย

ความรู้ในด้านวิชาการเพื่อนำไปเพิ่มหรือสร้างความสามารถในการหาเลี้ยงชีพ นับเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ผู้พิการลดความต้อยโอกาสในสังคมของตนเองได้ การได้ศึกษาเล่าเรียนช่วยให้ศักยภาพของคนพิการเพิ่มขึ้น เป็นการเพิ่มโอกาสให้ผู้พิการมีทางเลือกมากขึ้นในการสร้างความสามารถของตนเองให้มีการดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข ลดการเป็นภาระให้แก่ครอบครัว สังคม และประเทศชาติลงได้ ดังพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช พระราชทานแก่คณะกรรมการมูลนิธิธรรมาภิบาลคนพิการ เมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2527 ความว่า

“งานช่วยเหลือผู้พิการนี้มีความสำคัญยิ่ง เพราะผู้พิการไม่ได้เป็นผู้ที่อยากพิการ แต่อยากช่วยเหลือตนเอง ถ้าเราไม่ช่วยเขาให้สามารถที่จะปฏิบัติงานอะไร เพื่อมีชีวิตและเศรษฐกิจของครอบครัว จะทำให้เกิดสิ่งที่หนักแก่ครอบครัว ฉะนั้น นโยบายที่จะทำคือ ช่วยเขาให้ช่วยตัวเองได้เพื่อที่จะทำให้เขาสามารถเป็นประโยชน์ต่อสังคม” (กระทรวงสาธารณสุข, 2553)

ปัจจุบันสังคมไทยได้เปิดโอกาส และยอมรับในความรู้ ความสามารถของคนพิการมากขึ้นกว่าในอดีตที่ผ่านมา ผู้พิการมีสิทธิ์ที่จะเลือกศึกษาเล่าเรียน หรือหาความรู้ และเลือกอาชีพได้ค่อนข้างเท่าเทียมกับคนปกติ สามารถยืนหยัดอยู่ร่วมกับบุคคลทั่วไปในสังคมได้อย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรี การให้การศึกษแก่ผู้พิการ เพื่อให้มีความรู้ความสามารถนับเป็นการสร้างกำลังแรงงานเข้ามาเสริมให้กับประเทศ ในขณะที่ประเทศกำลังเข้าสู่สังคมที่มีโครงสร้างประชากรผู้สูงอายุเป็นสัดส่วนมากขึ้นขณะที่กำลังแรงงานลดลง

การจัดการเรียนการสอนให้แก่ผู้พิการในระดับอุดมศึกษานับเป็นสิ่งสำคัญ นับเป็นช่องทางหนึ่งที่จะพัฒนาศักยภาพผู้พิการให้สามารถนำความรู้และประสบการณ์ต่างๆ จากการศึกษาไปใช้ในการดำรงชีวิตและนำไปประกอบอาชีพเลี้ยงตนเอง มหาวิทยาลัยรามคำแหงเป็นมหาวิทยาลัยที่มีนักศึกษาพิการจำนวนมากเมื่อเทียบกับมหาวิทยาลัยอื่นๆ (สัมภาษณ์ผู้อำนวยการศูนย์บริการนักศึกษาพิการ กองกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2558) การศึกษานี้จึงใช้มหาวิทยาลัยรามคำแหงเป็นกรณีศึกษา เพื่อได้มาซึ่งข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษแก่นักศึกษาพิการให้มีความรู้ความสามารถในการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น ผลการศึกษาจะเป็นข้อมูลที่สามารถนำไปประกอบการพิจารณาวางแผนพัฒนาปรับปรุงการจัดการศึกษาให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักศึกษาพิการในระดับอุดมศึกษาและเป็นประโยชน์แก่ผู้รับผิดชอบทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ในด้านการพัฒนาความรู้ความสามารถผู้พิการ รวมถึงผู้ที่เกี่ยวข้องทั่วไปในการเพิ่มศักยภาพผู้พิการให้สามารถพึ่งตนเองได้ อันนำมาซึ่งการลดภาระแก่ครอบครัวและสังคมได้อย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาศักยภาพในการเรียนรู้ของนักศึกษาพิการ กรณีนักศึกษาพิการที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง
2. เพื่อศึกษาตัวแปรที่มีผลต่อศักยภาพในการเรียนรู้ของนักศึกษาพิการที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ขอบเขตของการวิจัย

ศึกษาศักยภาพการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกการ และตัวแปรที่มีผลต่อศักยภาพในการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกการ โดยใช้นักศึกษาฝึกการที่มหาวิทยาลัยรามคำแหงเป็นกรณีศึกษา ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลในช่วงภาคเรียนที่ 1 และ 2 ปีการศึกษา 2557 และภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558

ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

1. ทฤษฎีการเรียนรู้

ทฤษฎีการเรียนรู้ประกอบด้วย ทฤษฎีการเรียนรู้จากการเก็บข้อมูล ทฤษฎีโดยใช้การโยกย้ายปรับเปลี่ยนข้อมูล ทฤษฎีของความกระตือรือร้น ทฤษฎีการเรียนรู้แบบการมีส่วนร่วมอย่างจริงจัง ทฤษฎีการเก็บข้อมูลและดำเนินการจัดการข้อมูล และทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งในแต่ละทฤษฎีมีแนวคิดดังต่อไปนี้ (ทฤษฎีการเรียนรู้, ม.ป.ป.)

1.1 ทฤษฎีการเรียนรู้จากการเก็บข้อมูล (Retention Theory) มีแนวคิดว่าความสามารถในการเรียนรู้ขึ้นอยู่กับความสามารถในการเก็บข้อมูล (การจดจำ) และเรียกข้อมูลที่เก็บเอาไว้กลับคืนมา การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นยังเกิดจากรูปแบบของข้อมูลที่จัดเก็บ ความมากมายของข้อมูล

1.2 ทฤษฎีการเรียนรู้โดยใช้การโยกย้ายปรับเปลี่ยนข้อมูล (Transfer Theory) เป็นการเรียนรู้จากการใช้ความเชื่อมโยงระหว่างความเหมือนหรือความเกี่ยวข้องระหว่างข้อมูลใหม่กับข้อมูลเก่า การเรียนรู้ตามทฤษฎีนี้ขึ้นอยู่กับข้อมูลขั้นต้นที่เก็บเอาไว้ด้วยเช่นกัน

1.3 ทฤษฎีของความกระตือรือร้น (Motivation Theory) อธิบายว่าความสามารถในการเรียนรู้ขึ้นอยู่กับความตั้งใจที่จะเรียนรู้ ซึ่งเป็นผลมาจากความชอบ ความสนใจ ความกังวล ประสบการณ์ จากการประสบความสำเร็จและผลที่จะได้รับจากการกระทำ จะเกิดความกระตือรือร้นเมื่อรู้สึกว่าการทำอะไรแล้วได้ผลดีประสบความสำเร็จ

1.4 ทฤษฎีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมอย่างจริงจัง (Active Participation Theory) ทฤษฎีนี้มีข้อสรุปว่า ความสามารถในการเรียนรู้ขึ้นอยู่กับความอยากหรือความต้องการที่จะเรียนรู้ และมีส่วนร่วม ถ้ามีความอยากเรียนรู้ และอยากมีส่วนร่วมมาก ความสามารถในการเรียนรู้ก็จะมีมากขึ้น

1.5 ทฤษฎีการเรียนรู้จากการเก็บรวบรวมและการดำเนินการจัดการกับข้อมูล (Information Processing Theory) ทฤษฎีนี้ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

- ความสามารถในการจำระยะสั้นของสมองซึ่งมีขีดจำกัด สามารถเก็บข้อมูลเป็นกลุ่มก้อน (Chunking) ได้ประมาณ 7 ข้อมูล หรือ 5-9 คือ 7 บวกลบ 2 ข้อมูล ก้อนนี้เป็นข้อมูลที่มีความหมาย อาจเป็นตัวเลขหรือคำพูด หรือตำแหน่งของตัวหมากรุก หรือใบหน้าคน เป็นต้น

- ส่วนที่ 2 มาจาก Test-Operate-Test-Exit (TOTE) ทฤษฎีนี้ต้องมีการประเมินว่า ได้มีการกระทำที่บรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ ถ้าไม่บรรลุวัตถุประสงค์ จะต้องมีการกระทำหรือปฏิบัติการใหม่เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ทฤษฎีนี้เป็นทฤษฎีเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหา

1.6 ทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง (Constructionism) มีแนวคิดว่าการศึกษามีความสำคัญต่อเนื่องไปถึงระบบโครงสร้างของสังคม เด็กที่ได้รับการสอนด้วยวิธีเดียวหรือแบบเดียว จะเสียโอกาสในการพัฒนาด้านอื่น เช่นเดียวกับสังคมถ้าหากมีรูปแบบเพียงแบบเดียว ก็จะเสียโอกาสที่จะมีโครงสร้างหรือพัฒนาไปในด้านอื่นเช่นกัน Constructionism เป็นรูปแบบที่ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ ไม่ใช่เป็นผู้รับอย่างเดียว จะเรียนรู้เองจากประสบการณ์สิ่งแวดล้อมภายนอก นำข้อมูลกลับเข้าไปในสมอง ผสมผสานกับความรู้ภายในที่มีอยู่แล้ว แสดงความรู้ออกมาสู่สิ่งแวดล้อมภายนอก ทฤษฎีนี้ให้ความสำคัญกับโอกาสและวัสดุที่จะใช้ในการเรียนการสอน ที่เด็กสามารถนำไปสร้างความรู้ให้เกิดขึ้นภายในตัวเด็กเองได้ ครูต้องเข้าใจธรรมชาติของกระบวนการเรียนรู้ที่เด็กกำลังเรียนรู้อยู่ และช่วยเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้นั้นให้เป็นไปได้ดีขึ้นตามธรรมชาติของเด็กแต่ละคน ครูจะหาทางพัฒนาและสร้างวัสดุอุปกรณ์หรือหาวิธีที่จะใช้อุปกรณ์การเรียนการสอนที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์ เพื่อสร้างให้ผู้เรียนสร้างโครงสร้างของความรู้ขึ้นเอง

ทฤษฎี Constructionism นี้พัฒนาขึ้นโดย Professor Seymour Papert แห่ง Massachusetts Institute of Technology อธิบายทฤษฎีคอนสตรัคชันนิสซึมของ ซีมัวร์ พาร์เพิร์ท (Seymour Papert) และมิทเชล เรสนิค (Mitchel Resnick) ว่าเป็นทฤษฎีการศึกษา การเรียนรู้ที่มีพื้นฐานอยู่บนกระบวนการสร้าง 2 กระบวนการด้วยกัน (Seymour Papert, ม.ป.ป.; ทฤษฎีการเรียนรู้. ม.ป.ป.) คือ

1) กระบวนการเรียนรู้จากการสร้างความรู้ขึ้นใหม่ด้วยตัวเองของผู้เรียน เกิดขึ้นจากการแปลความหมายประสบการณ์ที่ได้รับ ไม่ได้เกิดขึ้นจากข้อมูลที่ได้รับเข้ามาในสมองเท่านั้น

2) สิ่งที่มีความหมายกับผู้เรียน คือ กระบวนการการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด โดยผู้ให้ความรู้ต้องเข้าใจธรรมชาติของกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน และช่วยเสริมสร้างหรือคิดค้นสิ่งอื่นๆ เพื่อให้กระบวนการเรียนรู้นั้นดำเนินไปได้ด้วยดีตามธรรมชาติของเด็กแต่ละคน การให้ความรู้และคิดค้นแต่วิธีการสอนให้ได้ผลไม่ใช่วิธีที่เกิดประโยชน์กับผู้เรียน

ทฤษฎีคอนสตรัคชันนิสซึม (Constructionism) หรือทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองเป็นทฤษฎีการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นผู้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ไม่ใช่มาจากการสอนของครูหรือผู้สอนเพียงอย่างเดียว เป็นการให้การศึกษาด้วยการดึงเอาความรู้ออกมาจากเด็ก การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดีเมื่อผู้เรียนได้ลงมือกระทำด้วยตนเอง (Learning by doing) ให้เด็กทำกิจกรรมต่างๆ ให้โอกาสเด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรม ทำให้เกิดกระบวนการสร้างความรู้ นอกจากนี้ยังเชื่อว่าความรู้เกิดขึ้นจากประสบการณ์ภายนอก ผู้เรียนจะสามารถเก็บข้อมูลจากสิ่งแวดล้อมภายนอกและเก็บเข้าไปเป็นโครงสร้างของความรู้ภายในสมองของตนเอง ขณะเดียวกันก็สามารถเอาความรู้ภายในที่มีอยู่แสดงออกมาให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมภายนอกได้โดยจะเกิดเป็นวงจรต่อไปเรื่อยๆ ได้ การให้ประสบการณ์ที่ถูกต้องกับเด็กเป็นการแสดงให้เด็กเห็นถึงวิธีที่ถูกต้องที่จะทำกิจกรรมต่างๆ หรือบอกคำตอบที่ถูกต้องให้กับเด็ก (ทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง, ม.ป.ป.) สิ่งที่เกิดจากความคิดและการกระทำของตนเองจะมีความหมายกับตนเอง ก่อให้เกิดความยั่งยืนในการเรียนรู้และพัฒนาการการค้นหาคำความรู้แก่ผู้เรียน

จากแนวคิดทฤษฎีดังกล่าวสรุปได้ว่า การเรียนรู้ของบุคคลเกิดจากการเก็บข้อมูล การจดจำข้อมูล และการนำข้อมูลที่จัดเก็บทั้งใหม่และเก่ามาเชื่อมโยงบูรณาการสร้างข้อสรุปเป็นองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ซึ่งขึ้นอยู่กับว่า บุคคลนั้นมีความต้องการที่จะเรียนรู้ และต้องการที่จะมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ด้วยความกระตือรือร้น มุ่งมั่นตั้งใจ และขยันหมั่นเพียร

2. ทฤษฎีการสนับสนุนทางสังคม (Social support)

งานการศึกษาของ Corey M. Clark. (n.d.) พบว่า แรงสนับสนุนทางสังคมเป็นปัจจัยสำคัญหนึ่งที่มีผลต่อสุขภาพทางกายและความเป็นอยู่ที่ดีของบุคคล มีผลทำให้บุคคลต่อสู้กับความเครียดได้สำเร็จ การรับรู้ว่าคุณค่าต่อผู้อื่นเป็นปัจจัยทางจิตวิทยาที่สำคัญ ในการช่วยให้บุคคลลิ้มสิ่งที่เป็นด้านลบของชีวิต แรงสนับสนุนทางสังคมไม่เพียงแต่จะช่วยปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น ยังมีผลต่อระบบภูมิคุ้มกันของร่างกายด้วยแรงสนับสนุนทางสังคมจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการป้องกันอาการที่ไม่ดี เช่น ความเครียดจากการพัฒนา ประสบการณ์ทางสังคมเป็นสิ่งสำคัญมากในการทำนายความเป็นอยู่ที่ดีของทุกคนตั้งแต่เด็กไปจนถึงคนชรา Cohen & Willis (1985, pp.310-357 cited in Corey M. Clark (n.d.)) ได้ศึกษาเรื่องแรงสนับสนุนมาเป็นเวลาสองถึงสามทศวรรษ พบความสัมพันธ์ระหว่างแรงสนับสนุนทางสังคมและสุขภาพทางกายซึ่ง Corey M. Clark มีความเห็นว่าการวิจัยของ Cohen & Willis นี้เป็นการวิจัยที่เน้นศึกษาเจาะจงมากไปและใช้ตัวอย่างน้อย ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาจึงไม่สามารถสรุปเป็นกฎทั่วไปของประชากรได้ การที่ยังคงมีการศึกษาอย่างต่อเนื่องในความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคมและสุขภาพกายจะทำให้เข้าใจเกี่ยวกับผลที่ดีของแรงสนับสนุนทางสังคมที่มีต่อร่างกายและจิตใจมากขึ้น รวมถึงชีวิตที่ดีขึ้น มีการศึกษาหลายชิ้น พบว่า ถ้ามีระดับแรงสนับสนุนทางสังคมสูงต่อทุกคน ก็จะเป็นประโยชน์ต่อสุขภาพโดยรวมในระยะยาว Corey M. Clark อ้างการศึกษาของ Horton & Wallander (2001) ว่า แม้ซึ่งมีลูกพิการและต้องรับผิดชอบดูแลลูกพิการนั้น จะมีความต้องการการสนับสนุนทางสังคมมาก แม่จะรู้สึกเป็นภาระหนักมากและต้องเผชิญกับความต้องการทางสังคมอื่นๆ ในเวลาเดียวกัน เช่น ต้องการงานไปพร้อมกัน แรงสนับสนุนทางสังคมสามารถลดความเครียดจากการที่ต้องดูแลลูกพิการได้ โดยความเครียดนี้สัมพันธ์กับความสามารถในการช่วยเหลือตนเองได้ของลูกที่มีความพิการ ลูกพิการที่แม่ต้องดูแลรับผิดชอบ ช่วยเหลือตนเองได้น้อยความเครียดของแม่จะมากการสนับสนุนจากผู้อื่น โดยเฉพาะจากสมาชิกในครอบครัว มีผลต่อแม่ในการปรับตัวต่อความต้องการของสภาพแวดล้อม Corey M. Clark ยังพบอีกว่า แรงสนับสนุนทางสังคมมีผลต่อทุกคนในสังคมตั้งแต่เด็กจนถึงคนชรา ขณะเดียวกัน ทุกคนในสังคมก็สามารถเป็นแรงสนับสนุนทางสังคมได้ โดยเป็นผู้นำสภาพแวดล้อมในด้านบวกและสนับสนุนส่งเสริม โดยเฉพาะบุคคลที่สำคัญคือสมาชิกในครอบครัว จำนวนแรงสนับสนุนที่เป็นไปได้ในสภาพแวดล้อมสำหรับบุคคล สามารถวัดจากแรง

สนับสนุนซึ่งสามารถจำแนกได้เป็น 6 ประเภทและกำหนดคะแนนในแต่ละประเภทและหาค่าเฉลี่ย คะแนนเฉลี่ยที่สูงที่สุด หมายถึง ในชีวิตของบุคคลนั้นมีแรงสนับสนุนทางสังคมสูงซึ่งจะลดโอกาสในการสร้างสิ่งที่เป็นผลลบต่อสุขภาพของบุคคลนั้น

Gregory S. Beattie จาก Rochester Institute of Technology ซึ่งเป็น Peer Commentary ในงานการศึกษาของ Corey M. Clark เรื่อง "Relations Between Social Support and Physical Health," (Clark, C. M., n.d.) เห็นว่า งานศึกษาการสนับสนุนทางสังคมและสุขภาพทางกายโดยศึกษาคณวัยรุ่น วัยกลางคนและวัยชราของ Corey M. Clark นี้ ยังไม่ได้อธิบายถึงการสนับสนุนทางสังคม 6 ประเภท ได้แก่ 1) การสนับสนุนจากคนรัก จากสามีหรือจากภรรยา 2) การสนับสนุนจากกลุ่มคนหรือเพื่อนๆ 3) การเห็นคุณค่าจากคนอื่น 4) การให้การสนับสนุนยอมรับ 5) การแนะนำสนับสนุนชี้แนะ และ 6) การสนับสนุนในด้านอารมณ์

ส่วน Cobb (1976, p. 93) กล่าวว่า แรงสนับสนุนทางสังคมมี 3 ประเภท คือ

1) แรงสนับสนุนทางด้านอารมณ์ เป็นความรู้สึกว่าตนเองได้รับความรัก การดูแลเอาใจใส่ ส่วนใหญ่จะได้รับจากบุคคลที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิด มีความสัมพันธ์ลึกซึ้งต่อกัน

2) การยอมรับและเห็นคุณค่า เป็นความรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า บุคคลอื่นยอมรับและเห็นคุณค่าของตน

3) การเป็นส่วนหนึ่งของสังคม เป็นปรากฏการณ์ที่ทำให้ตนเองทราบว่าเป็นส่วนหนึ่งของเครือข่ายทางสังคมและความผูกพันซึ่งกันและกัน

3. ทฤษฎีความต้องการของมนุษย์

โจฮัน กอลตุง (Johan Galtung, 1980) มีแนวคิดว่านอกจากการบริโภคและอุปโภค วัตถุประสงค์แล้ว มนุษย์ยังมีความต้องการที่แฝงเร้นและฝังลึกอยู่ในจิตใจอีกหลายประการ ความต้องการพื้นฐานของมนุษย์แบ่งออกได้เป็น 4 ด้าน คือ

1) ความต้องการด้านความมั่นคงปลอดภัย (Security needs) เป็นความต้องการที่มนุษย์ทุกคนต้องการความอยู่รอด และหลีกเลี่ยงความขัดแย้งแบบรุนแรง (Avoid violence) ทั้งในระดับบุคคลต่อบุคคล

2) ความต้องการด้านสวัสดิภาพของชีวิต (Welfare needs) เพื่อไม่ให้มนุษย์มีชีวิตที่เป็นทุกข์ มนุษย์ต้องการปัจจัยด้านอาหาร น้ำ อากาศ เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค การศึกษา เรียนรู้และเครื่องผ่อนแรงต่างๆ

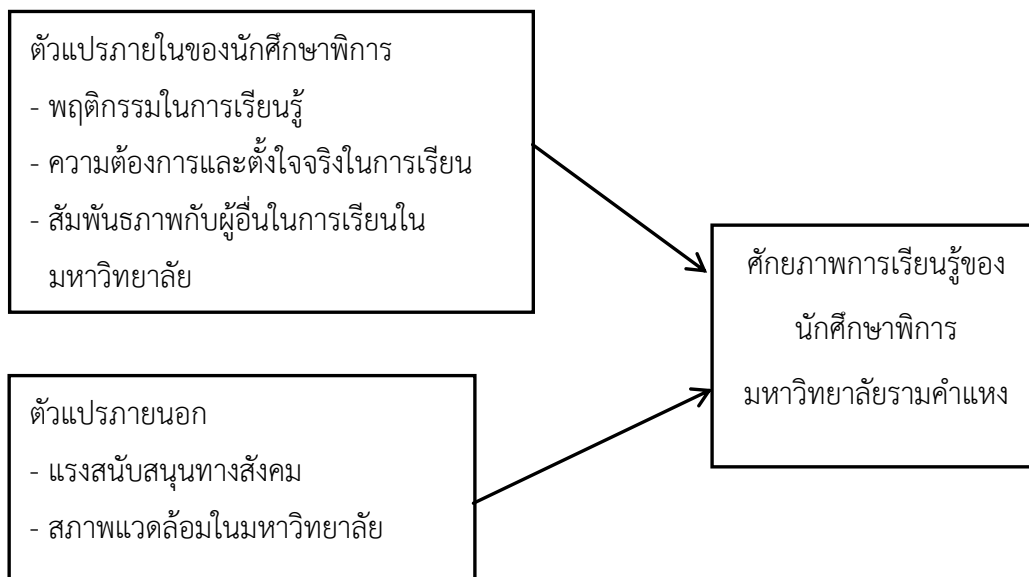
3) ความต้องการทางด้านอัตลักษณ์ (Identity needs) เป็นความต้องการการได้รับการยอมรับและอยู่ร่วมกับผู้คนในสังคมอย่างผูกพันใกล้ชิด ไม่มีความรู้สึกที่ตนเองถูกแปลกแยก (void alienation) อันจะส่งผลในด้านการแสดงออกทางความรู้ความสามารถ การมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีงาม มีความกระตือรือร้นในการประกอบสัมมาอาชีพ มีความรักครอบครัวญาติมิตร การแสดงออกทางการเมือง การสันตนาการการชื่นชมกับความสวยงามของธรรมชาติ การพักผ่อน การท่องเที่ยว และที่สำคัญยิ่ง คือ การรักษาอัตลักษณ์ในการปฏิบัติธรรมตามศรัทธาแห่งตน

4) ความต้องการด้านเสรีภาพ (Freedom needs) คือ เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การเลือกหรือการตัดสินใจเพื่อหลีกเลี่ยงการถูกบังคับ (Avoid repression)

จากทฤษฎีดังกล่าวสรุปได้ว่า มนุษย์ทุกคนต้องการการยอมรับจากคนในสังคม ซึ่งการยอมรับนี้เป็นแรงสนับสนุนทางสังคมที่มีผลต่อสุขภาพทางกายและจิตใจ ทำให้บุคคลสามารถดำเนินชีวิตหรือทำกิจกรรมต่างๆ ตามที่ต้องการร่วมกับผู้คนในสังคมโดยไม่รู้สึกแปลกแยก แรงสนับสนุนทางสังคมทำให้ความเครียดลดลง ลดโอกาสในการสร้างสิ่งที่เป็นผลลบต่อสุขภาพ และสร้างความเป็นอยู่ที่ดีของบุคคล

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษานี้ได้นำทฤษฎีการเรียนรู้ ทฤษฎีการสนับสนุนทางสังคม และทฤษฎีความต้องการของมนุษย์ในด้านอัตลักษณ์ มาปรับใช้ในการศึกษาศักยภาพในการเรียนรู้ของนักศึกษาพิการ ตัวแปรที่มีผลต่อศักยภาพในการเรียนรู้แบ่งออกได้เป็นสองกลุ่ม คือ ตัวแปรภายในของนักศึกษาพิการและตัวแปรภายนอกของนักศึกษาพิการ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร คือ นักศึกษาพิการทุกประเภทที่กำลังศึกษาอยู่ในคณะต่างๆ ที่มหาวิทยาลัยรามคำแหงในขณะที่กำลังศึกษาที่มีจำนวน 298 คน จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยกำหนดด้วยวิธีของ Taro Yamane (1967) ได้จำนวนตัวอย่งนักศึกษาพิการที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 170 คน เลือกตัวอย่างโดยการสุ่มแบบเจาะจงตามสัดส่วนนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในแต่ละคณะ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลและคุณภาพของเครื่องมือ

งานวิจัยนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการสอบถามและสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง โดยถามตามข้อคำถามในแบบสอบถาม แบบสอบถามประกอบด้วย 3 ส่วน ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาพิการ ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับศักยภาพในการเรียนรู้ และส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อศักยภาพในการเรียนรู้ ตามกรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา

การพัฒนาแบบสอบถาม เป็นการทดสอบเก็บข้อมูล 20 ชุด เพื่อพิจารณาว่าผู้ตอบเข้าใจในข้อคำถามเหมือนกันหรือไม่ คำถามชัดเจนเข้าใจง่ายและคำถามไม่ยากเกินไปที่จะตอบหรือไม่ การทดสอบนี้พบว่า นักศึกษาพิการส่วนใหญ่ไม่ได้เข้าชั้นเรียน ด้วยความพิการของร่างกายที่ไม่สะดวกในการเดินทางมาเรียน และส่วนใหญ่ต้องมีผู้ดูแลติดตามมาด้วย ประกอบกับมหาวิทยาลัยรามคำแหงเป็นตลาดวิชา ไม่มีการบังคับให้เข้าชั้นเรียน นักศึกษาพิการส่วนใหญ่จะศึกษาด้วยตนเองจากตำรา จากการบันทึกเทปการสอนย้อนหลัง ซึ่งมหาวิทยาลัยได้จัดให้มีการบันทึกเทปการเรียนการสอนในวิชาต่างๆ และนำใส่ไว้ในเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัย นักศึกษาสามารถเรียนหรือทบทวนวิชาที่เรียนก็รอบก็ได้ จากการทดสอบแบบสอบถาม พบว่า ข้อคำถามในเรื่องสัมพันธภาพของนักศึกษากับอาจารย์ กลุ่มตัวอย่างตอบไม่ได้ เนื่องจากไม่ค่อยได้เข้าชั้นเรียน การวิจัยนี้จึงได้ตัดข้อคำถามในประเด็นนี้ออกจากพฤติกรรมในการเรียนดังกล่าว จากการที่นักศึกษาพิการส่วนใหญ่ไม่ได้เข้าชั้นเรียนดังกล่าว ความยากในการหาหรือพบตัวอย่างเพื่อใช้ในการศึกษารวมถึงปัญหาในการติดต่อสื่อสารและการให้ข้อมูลของนักศึกษาพิการ การวิจัยนี้ใช้เวลาในการเก็บข้อมูลภาคสนามมากกว่าที่กำหนด ส่วนใหญ่ต้องเก็บข้อมูลในช่วงเวลาที่นักศึกษาพิการเข้ามาสอบที่มหาวิทยาลัย ดำเนินการเก็บข้อมูลในช่วงเดือน

กรกฎาคม 2558 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2559

การพัฒนาคุณภาพเครื่องมือ (มาตรวัด)

มาตรวัดที่ใช้ในการวัดศักยภาพการเรียนรู้ และปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อศักยภาพในการเรียนรู้เป็นการสร้างข้อคำถามจากทฤษฎี และนำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญในด้านการเรียนรู้ตรวจสอบปรับแก้ไข มาตรวัดจึงมี Content validity สามารถวัดได้ตรงและครอบคลุมเนื้อหาสำคัญในสิ่งที่ต้องการวัด ในด้านความเชื่อมั่น (Reliability) มาตรวัดตัวแปรทุกตัวมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟามากกว่า 0.7 ดังแสดงในตาราง แสดงว่ามาตรวัดที่ใช้มีความน่าเชื่อถือในการวัดสิ่งที่ต้องการวัด (Robert A. Perterson, 1994, pp. 381-391)

ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของมาตรวัดที่ใช้ในการศึกษา

มาตรวัด	Cronbach's Alpha
ศักยภาพการเรียนรู้ของนักศึกษาพิการ	0.88
พฤติกรรมในการเรียนรู้	0.85
ความต้องการและตั้งใจจริงในการเรียน	0.91
สัมพันธภาพกับผู้อื่นในการเรียนในมหาวิทยาลัย	0.85
แรงสนับสนุนทางสังคม	0.90
สภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย	0.90

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์เพื่อทดสอบความเชื่อมั่นของมาตรวัดที่ใช้ในการวิจัยนี้ ใช้ Reliability Analysis ทาค่า Cronbach's Alpha ตามสมการดังนี้

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

โดยที่	α	=	ความเชื่อมั่น
	K	=	จำนวนข้อ
	$\sum S_i^2$	=	ผลรวมความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
	S_t^2	=	ความแปรปรวนของคะแนนรวม

สมการในการวิเคราะห์ศักยภาพในการเรียนรู้ประกอบด้วยตัวแปรดังนี้

$$TPO = a + b_1 TBE + b_2 TDE + b_3 TRE + b_4 TSO + b_5 TEN$$

โดยที่

TPO	=	ศักยภาพในการเรียนรู้ของนักศึกษาพิการในมหาวิทยาลัยรามคำแหง
TBE	=	พฤติกรรมในการเรียนรู้
TDE	=	ความต้องการและตั้งใจจริงในการเรียน
TRE	=	สัมพันธภาพกับผู้อื่นในการเรียนในมหาวิทยาลัย
TSO	=	แรงสนับสนุนทางสังคม
TEN	=	สภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย
a	=	ค่าคงที่
b	=	สัมประสิทธิ์ของตัวแปร

นิยามปฏิบัติการ (Operational definition) ในการวิจัยมีดังนี้

ศักยภาพในการเรียนรู้ของนักศึกษาพิการ หมายถึง ความสามารถของนักศึกษาในการเรียนรู้โดยสามารถรับความรู้จากการเรียน สามารถเข้าใจเนื้อหาในบทเรียน ค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้ด้วยตนเอง สามารถตอบคำถามหรือทำแบบฝึกหัดได้ถูกต้อง มีการวางแผนการเรียนรู้ติดตามการเรียน ได้รับความรู้จากวิชาที่เรียนมาเป็นอย่างดี

พฤติกรรมในการเรียนรู้ หมายถึง ลักษณะนิสัยในการเรียนที่ทำให้นักศึกษามีความรู้ตามเนื้อหาสาระของหลักสูตรที่เรียน ได้แก่ มีการเตรียมพร้อมที่จะเรียนโดยการอ่านหนังสือในเรื่องที่จะเรียนก่อนเข้าชั้นเรียน เมื่อเรียนแล้วมีการทบทวนบทเรียนนั้นในทุกวิชา คอยติดตาม

ข้อมูลข่าวสารในวิชาที่เรียนและงานที่อาจารย์ประจำวิชามอบหมาย ฝึกทำแบบฝึกหัด มีการค้นคว้าหาความรู้ที่เกี่ยวข้องกับวิชาที่เรียนเพิ่มเติมจากแหล่งข้อมูลต่างๆ

ความต้องการและความตั้งใจจริงในการเรียนรู้ คือ ความต้องการเป็นผู้มีความรู้ มีความพยายามในการเรียน ไม่ย่อท้อหรือเบื่อเรียนแม้จะมีปัญหาอุปสรรค ขอบในวิชาหรือคณะที่เรียน ต้องการเรียนให้จบและนำความรู้ที่ได้จากการเรียนไปใช้ในการทำงานหารายได้

สัมพันธ์กับผู้อื่นในการเรียนในมหาวิทยาลัย หมายถึง การมีความรักความพอใจในเพื่อนที่เรียนด้วยกัน เพื่อนที่เรียนด้วยกันเป็นเพื่อนที่พูดคุยกันได้ทุกเรื่อง มีนิสัยดี ช่วยเหลือกันในการทำกิจกรรมต่างๆ ในมหาวิทยาลัย ไม่เอาเปรียบกัน และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

แรงสนับสนุนทางสังคม คือ การได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนจากพ่อแม่ ญาติ หรือคนรักในด้านการเงิน ด้านจิตใจ ให้นักศึกษามีกำลังใจต่อสู้ปัญหาอุปสรรคในการเรียน มีความภูมิใจในการเรียนและแรงผลักดันจากแบบอย่างของบุคคลผู้พิการในสังคมให้เกิดความมุ่งมั่นศึกษาเล่าเรียนให้สำเร็จ

สภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย คือ อาคารสถานที่ที่มีความสะดวกสบายในการเรียนที่มหาวิทยาลัยของนักศึกษาพิการ ระเบียบ กฎ และข้อบังคับของมหาวิทยาลัยที่เอื้อต่อการศึกษ การให้บริการของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาพิการ บรรยากาศในการเรียนการสอนที่ทำให้รู้สึกว่ นักศึกษาพิการไม่แตกต่างไปจากนักศึกษาทั่วไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) Pearson Correlations และการหาตัวแปรที่มีผลต่อความสามารถในการเรียนรู้ของนักศึกษาพิการ ใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุ (Multiple Regression)

ผลการวิจัย

ผลการสำรวจพบว่า ตัวอย่างในการศึกษาส่วนใหญ่เป็นชาย คิดเป็นร้อยละ 67.6 เรียนอยู่ที่คณะมนุษยศาสตร์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 25 รองลงมาเป็นคณะนิติศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 17 คณะรัฐศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 14.8 คณะบริหารธุรกิจ คิดเป็นร้อยละ 10.2 และคณะอื่นๆ มีไม่เกินร้อยละ 10 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เรียนอยู่ในชั้นปีที่ 1 ถึง 3 คิดเป็นร้อยละ 73.5 ทำงานด้วยเรียนด้วยคิดเป็นร้อยละ 62.8 ส่วนใหญ่เป็นพนักงานบริษัทเอกชน ทำงานส่วนตัวหรือขายของและนวดแผนไทย นักศึกษาพิการคิดเป็นร้อยละ 47.7 ใช้เงินของตนเองในการเรียนที่

มหาวิทยาลัย รองลงมาเป็นการใช้เงินของพ่อแม่ คิดเป็นร้อยละ 34.9 และได้รับทุนการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 11.6

ผลการวิเคราะห์ลักษณะของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา พบว่า ศักยภาพการเรียนรู้ (TPO) มีค่าเฉลี่ย 57.883 พฤติกรรมในการเรียนรู้ (TBE) มีค่าเฉลี่ย 28.948 ความต้องการและตั้งใจจริงในการเรียนรู้ (TDE) มีค่าเฉลี่ย 73.538 สัมพันธภาพกับผู้อื่นในการเรียนในมหาวิทยาลัย (TRE) มีค่าเฉลี่ย 32.390 แรงสนับสนุนทางสังคม (TSO) มีค่าเฉลี่ย 60.793 และสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (TEN) มีค่าเฉลี่ย 70.041

ตัวแปรอิสระทุกตัวที่ศึกษามีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญ ในด้านความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระด้วยกันนั้น ตัวแปรความต้องการและตั้งใจจริงในการเรียนกับสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัยมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญสูงมาก (ค่า $r = 0.996$) ส่วนอีก 2 คู่มีความสัมพันธ์กันไม่สูงมากนัก คือ ตัวแปรความต้องการและตั้งใจจริงในการเรียนกับตัวแปรแรงสนับสนุนทางสังคม ($r = 0.722$) และอีกคู่คือ สภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัยกับแรงสนับสนุนทางสังคม ($r = 0.725$)

การศึกษานี้แก้ปัญหาการเกิด Multicollinearity โดยการเลือกใช้ตัวแปรใดตัวแปรหนึ่ง ที่สัมพันธ์กันสูง เข้าสมการในการวิเคราะห์เพียงตัวเดียว การวิเคราะห์ได้ตัดตัวแปรความต้องการและตั้งใจจริงออกจากสมการ โดยเลือกตัวแปรสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัยเข้าสมการทำการวิเคราะห์ ได้ผลการวิเคราะห์ ดังแสดงในตารางที่ 1 และ 2

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุ (Multiple Regression)

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized	t	Sig.
	B	Std. Error	Coefficients Beta		
(Constant)	7.485	5.022	.483	1.490	.138
TBE	.759	.108	.164	7.024	.000
TRE	.241	.104	.094	2.323	.022
TSO	.103	.099	.180	1.039	.301
TEN	.188	.088	.483	2.134	.035

ระดับนัยสำคัญ 0.05

การเปรียบเทียบผลของตัวแปรอิสระที่มีต่อศักรภาพในการเรียนรู้ของนักศึกษาพิการ (ตารางที่ 1) จากค่า Standardized Coefficients หรือ Beta พบว่า สภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (TEN) มีผลต่อศักรภาพในการเรียนรู้ของนักศึกษาพิการในมหาวิทยาลัยรามคำแหงมากที่สุดเท่ากับ 0.483 รองลงมาเป็นพฤติกรรมในการเรียนรู้ (TBE) มีผล 0.164 และสัมพันธ์ภาพกับผู้อื่นที่เกี่ยวข้องในการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัยมีผลเท่ากับ 0.094

จากการวิเคราะห์พบว่า ตัวแปรความต้องการและตั้งใจจริงในการเรียนมีความสัมพันธ์กับตัวแปรสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัยรามคำแหงสูงมาก ($r = 0.996$) ฉะนั้น ตัวแปรความต้องการและตั้งใจจริงในการเรียนของนักศึกษาพิการจึงมีผลต่อศักรภาพในการเรียนรู้ของนักศึกษาพิการที่มหาวิทยาลัยรามคำแหงด้วยเช่นกัน

ผลการสอบถามนักศึกษาพิการตามแบบสอบถาม พบว่า สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ได้แก่ การที่มหาวิทยาลัยมีระเบียบปฏิบัติที่เอื้อต่อผู้พิการในการเรียน เลือกเรียนในวิชาหรือหลักสูตรตามที่นักศึกษาต้องการ มีหน่วยงานที่คอยให้คำปรึกษา แนะนำ การเรียน การทำกิจกรรมต่างๆ ในมหาวิทยาลัยแก่ผู้พิการเป็นอย่างดี มีการแนะนำอาชีพที่คนพิการสามารถทำและมีความก้าวหน้าครอบคลุมคนพิการ มีอุปกรณ์ เครื่องมือหรือสิ่งอำนวยความสะดวกให้นักศึกษาพิการสอบวัดผลได้พร้อมกับนักศึกษาอื่นๆ มีระบบการบริการให้ผู้พิการมาเรียนที่มหาวิทยาลัยได้อย่างสะดวก การเรียนการสอนมีความยืดหยุ่นให้โอกาสในการเรียนรู้ ณ เวลาต่างๆ ฟังการบรรยายเวลาใด ก็ครั้งก็ได้ บุคลากรของมหาวิทยาลัยเข้าใจในการเรียนรวมของนักศึกษาพิการและการสร้างทักษะในการมีส่วนร่วม การเรียนการสอนและระบบการสื่อสารของมหาวิทยาลัยมีรูปแบบที่นักศึกษาพิการเข้าถึงได้สะดวกและเข้าใจได้ เดินทางไปห้องเรียนได้สะดวก มีทางลาด ลิฟท์ ป้ายต่างๆ และห้องน้ำที่สะอาดสำหรับผู้พิการ โดยรวมแล้วคือ นักศึกษาพิการชอบในสภาพแวดล้อม บรรยากาศในการเรียนโดยทั่วไปของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ซึ่งการวิจัยนี้พบว่า เป็นตัวแปรที่มีผลต่อศักรภาพในการเรียนรู้ของนักศึกษาพิการในมหาวิทยาลัยรามคำแหงมากที่สุด

ในด้านพฤติกรรมในการเรียนรู้ของนักศึกษาพิการ มีพฤติกรรมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ได้แก่ การติดตามเอาใจใส่ข้อมูลข่าวสารในวิชาที่เรียน ทำงานที่อาจารย์มอบหมายและใช้เวลาว่างในการค้นคว้าหาความรู้ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่เรียนจากแหล่งข้อมูลต่างๆ เป็นประจำ สนใจตั้งข้อคำถามและฝึกทำหรือนำแบบฝึกหัดในวิชาที่เรียนมาฝึกทำ อ่านและทำความเข้าใจกับเรื่องที่จะ

เรียนล่วงหน้าก่อนเปิดภาคเรียนหรือก่อนที่จะเริ่มเรียน และทบทวนบทเรียนหรือเรื่องที่ได้เรียนในวิชาต่างๆ ทุกวัน ในด้านสัมพันธภาพกับผู้อื่นในการเรียนในมหาวิทยาลัยจากการศึกษาพบว่า นักศึกษาพิการไม่ได้เข้าชั้นเรียน บางคนไม่เคยพบอาจารย์ผู้สอน สัมพันธภาพในการศึกษานี้คือ สัมพันธภาพกับเพื่อนร่วมชั้น สัมพันธภาพที่ทำให้ศักยภาพในการเรียนรู้ของนักศึกษาพิการในมหาวิทยาลัยรามคำแหงดีขึ้น ได้แก่ การมีเพื่อนที่เรียนด้วยกัน หรือคนที่นักศึกษาพบในมหาวิทยาลัยมีนิสัยดีไม่รังเกียจคนอื่น ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น มีน้ำใจ ช่วยเหลือกัน ไม่เอาเปรียบกัน ปรึกษาปัญหาได้เสมอ และสามารถคุยกันได้ทุกเรื่อง

สรุปและอภิปรายผล

1. นักศึกษาพิการที่มหาวิทยาลัยรามคำแหงส่วนใหญ่เป็นชาย คิดเป็นร้อยละ 67.6 ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1 ถึง 3 ค่าใช้จ่ายในการเรียนได้จากการทำงาน และจากพ่อแม่ และจากทุนการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 62.8 ที่ทำงานด้วยเรียนด้วย ส่วนใหญ่ทำงานเป็นพนักงานบริษัททำงานส่วนตัวหรือขายของ และนวดแผนไทย ค่าใช้จ่ายในการศึกษาเพียงพอไม่เป็นปัญหาต่อการเรียน ไม่มีปัญหาในด้านที่อยู่อาศัย ส่วนใหญ่นักศึกษาพิการอาศัยอยู่กับพ่อแม่และแม่มากที่สุด รองลงมาเป็นอยู่กับแม่ คู่สมรส และอยู่คนเดียว

2. นักศึกษาพิการในมหาวิทยาลัยรามคำแหงมีศักยภาพในการเรียนรู้ค่อนข้างมาก ถึงมาก โดยมีศักยภาพในการเรียนรู้ที่สำคัญ คือ สามารถวางแผนการเรียน เลือกวิชาเรียน ค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งข้อมูลต่างๆ ได้ดี มีการอ่านหนังสือและทำความเข้าใจเนื้อหาวิชาต่างๆ ที่เรียนมา สามารถเรียนรู้และติดตามความรู้ต่างๆ ในวิชาที่เรียนได้เป็นอย่างดี สามารถอธิบายหลักการหรือทฤษฎีต่างๆ ที่เรียนมาได้ และทำแบบฝึกหัดท้ายบทเรียนโดยสามารถตอบคำถามท้ายบทเรียนได้

3) พฤติกรรมในการเรียนรู้ (1) สัมพันธภาพกับผู้อื่นที่เกี่ยวข้องในการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย (2) ซึ่งเป็นตัวแปรภายใน และสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (3) ซึ่งเป็นตัวแปรภายนอก มีผลต่อการเรียนรู้ของนักศึกษาพิการในมหาวิทยาลัยรามคำแหงอย่างมีนัยสำคัญ ส่วนความต้องการและแรงสนับสนุนทางสังคมไม่มีผลต่อศักยภาพในการเรียนรู้ของนักศึกษาพิการในมหาวิทยาลัยรามคำแหง กล่าวคือ ตัวแปรทั้ง 3 สามารถอธิบาย

การเปลี่ยนแปลงศักยภาพในการเรียนรู้ของนักศึกษาพิการที่มหาวิทยาลัยรามคำแหงได้ ร้อยละ 53 โดยที่พฤติกรรมในการเรียนรู้เปลี่ยนแปลงไป 1 หน่วย จะทำให้ศักยภาพในการเรียนรู้ของนักศึกษาพิการในมหาวิทยาลัยรามคำแหงเปลี่ยนแปลงไป 0.759 หน่วย สัมพันธ์ภาพกับผู้อื่นในการเรียนในมหาวิทยาลัยเปลี่ยนแปลงไป 1 หน่วยจะทำให้ศักยภาพในการเรียนรู้เปลี่ยนแปลงไป 0.241 หน่วย และสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัยเปลี่ยนแปลงไป 1 หน่วยจะทำให้ศักยภาพในการเรียนรู้เปลี่ยนแปลงไป 0.188 หน่วย

4) ผลของตัวแปรอิสระที่มีต่อศักยภาพในการเรียนรู้ของนักศึกษาพิการ พบว่าสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (TEN) มีผลต่อศักยภาพในการเรียนรู้ของนักศึกษาพิการที่มหาวิทยาลัยรามคำแหงมากที่สุดเท่ากับ 0.483 รองลงมาเป็นพฤติกรรมในการเรียนรู้ (TBE) มีผล 0.164 และสัมพันธ์ภาพกับผู้อื่นที่เกี่ยวข้องในการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัยมีผลเท่ากับ 0.094

นักศึกษาพิการมหาวิทยาลัยรามคำแหงมีความสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง มีการวางแผนทบทวนการเรียนและทำแบบฝึกหัดท้ายบทในวิชาที่เรียนด้วยตนเองอย่างสม่ำเสมอ ใช้เวลาว่างในการเรียนรู้ สามารถค้นคว้าหาข้อมูลความรู้จากแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องได้ สามารถสร้างความรู้ได้ด้วยตนเองนอกจากที่ได้รับจากชั้นเรียน ซึ่งมหาวิทยาลัยรามคำแหงมีสภาพแวดล้อม ได้แก่ สถานที่ ระบบการเรียน การให้บริการ การสื่อสาร และสิ่งอำนวยความสะดวกในภาพรวมที่เอื้อต่อการสร้างศักยภาพในการเรียนของนักศึกษาพิการ ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมในการเรียนรู้มีผลต่อศักยภาพในการเรียนรู้ของนักศึกษาพิการที่มหาวิทยาลัยรามคำแหงอย่างมีนัยสำคัญซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีการเรียนรู้

การที่นักศึกษาพิการได้รับการยอมรับจากผู้อื่นในการเรียนและมีสัมพันธ์ภาพที่ดีเป็นอีกตัวแปรหนึ่งที่มีผลต่อศักยภาพในการเรียนรู้ของนักศึกษาพิการ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีความต้องการของมนุษย์ (Johan Galtung 1980) คือ นอกเหนือไปจากความต้องการวัตถุดิบปัจจัยในด้านอุปโภคและบริโภคแล้ว มนุษย์ยังต้องการความจำเป็นในด้านอัตลักษณ์ (Identity needs) นักศึกษาพิการต้องการการยอมรับและอยู่ร่วมกับคนที่เกี่ยวข้องในการเรียนรู้และได้รับการยอมรับ ซึ่งกรณีของนักศึกษาพิการที่มหาวิทยาลัยรามคำแหงเป็นสัมพันธ์ภาพกับเพื่อนเรียนด้วยมหาวิทยาลัยรามคำแหงไม่มีกฎระเบียบบังคับให้นักศึกษาต้องเข้าชั้นเรียน นักศึกษาสามารถ

ศึกษาวิชาที่เรียนได้ด้วยตนเอง นักศึกษาพิการส่วนใหญ่ไม่ได้เข้าชั้นเรียน เนื่องจากความไม่สะดวกจากสภาพร่างกายและในการเดินทาง และการมาเรียนที่มหาวิทยาลัยต้องมีผู้ปกครอง หรือญาติ ติดตามมาด้วย การได้พบและพูดคุยกับอาจารย์จึงมีโอกาสน้อยมาก นอกจากนี้ การศึกษาพบความต้องการและตั้งใจจริงในการเรียนของนักศึกษาพิการมีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัยสูงมาก (Pearson's $r = 0.996$) ซึ่งสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัยมีผลต่อศักยภาพในการเรียนรู้ ฉะนั้น ความต้องการและตั้งใจจริงในการเรียนของนักศึกษาพิการมีความสัมพันธ์กับศักยภาพในการเรียนรู้ด้วย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของทฤษฎีการเรียนรู้ กล่าวคือ ความต้องการและตั้งใจจริงมีผลต่อศักยภาพในการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยในครั้งนี้

1. สภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัยรามคำแหง มีผลต่อศักยภาพในการเรียนรู้ของนักศึกษาพิการในมหาวิทยาลัยรามคำแหงมากที่สุด ดังนั้น มหาวิทยาลัยจึงควรให้ความสำคัญกับประเด็นนี้มากขึ้น รวมถึงการจัดเตรียมตำราและสื่อการเรียนการสอนในทุกวิชาให้ได้ทั้งปริมาณและคุณภาพที่เรียนและครอบคลุมถึงนักศึกษาพิการทุกประเภทสามารถเรียนรู้ได้

- ในด้านสื่อการสอน การทำภาพและเสียงของวิดีโอการบรรยายที่ให้บริการนักศึกษาดูและฟังย้อนหลังเป็นสื่อและอุปกรณ์สำคัญต่อการเรียนรู้ ควรรักษาคุณภาพและความสะดวกในการเข้าถึงให้สม่ำเสมอ ให้มีภาพและเสียงที่คมชัด รวมถึงมีตัวหนังสือบรรยายประกอบภาพด้วย และควรมีการติดตามให้นักศึกษาพิการได้รับสื่อการสอนทันเวลาในการเรียน

- มหาวิทยาลัยควรมีระบบการบริการที่จะให้นักศึกษาพิการเดินทางไปตามอาคารหรือห้องเรียนต่างๆ ในมหาวิทยาลัยได้สะดวก อาจมีรถไฟฟ้าให้บริการพานักศึกษาพิการไปห้องเรียนหรืออาคารต่างๆ

- นักศึกษาพิการที่มาเรียนมีปัญหาในการเข้ากลุ่มเพื่อนและหาเพื่อนใหม่ยาก นักศึกษาพิการด้วยกันก็ไม่ได้มาเรียนที่มหาวิทยาลัยมากนัก ทางมหาวิทยาลัยควรจัดกิจกรรมให้มากขึ้นเพื่อให้นักศึกษาพิการได้มาพบกันทำกิจกรรมร่วมกันหรือร่วมกับนักศึกษาทั่วไป เพื่อสร้าง

สัมพันธภาพในการเรียนในมหาวิทยาลัยให้มากขึ้น อันมีผลให้ศักยภาพในการเรียนรู้ของนักศึกษาพิการมากขึ้น

2. สัมพันธภาพกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการเรียนที่มหาวิทยาลัยของนักศึกษาพิการเป็นสัมพันธภาพกับเพื่อนที่ร่วมเรียนด้วยกัน สัมพันธภาพกับอาจารย์มีน้อยถึงไม่มีเลย มหาวิทยาลัยควรสร้างช่องทางที่นักศึกษาพิการจะติดต่อสื่อสารกับอาจารย์ผู้สอนได้ตามต้องการให้สะดวกมากขึ้น สัมพันธภาพกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการเรียนรู้จะเป็นการเพิ่มศักยภาพในการเรียนรู้ของนักศึกษาพิการ

3. พฤติกรรมในการเรียนรู้ของนักศึกษาพิการมีผลสำคัญต่อการเรียนรู้ของตัวเอง มหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาต่างๆ หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความรู้ความสามารถให้แก่ผู้พิการ ควรมีการให้ข้อมูลหรือประชาสัมพันธ์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เพิ่มศักยภาพในการเรียนรู้ ให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เพื่อการสร้างลักษณะนิสัยให้นักศึกษาพิการมีศักยภาพในการเรียนรู้สูงขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาถึงความต้องการในสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้จากนักศึกษาพิการของมหาวิทยาลัยโดยตรงเพิ่มเติม เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงหรือจัดทำสภาพแวดล้อมเพิ่มเติมจากที่มหาวิทยาลัยที่มีอยู่ซึ่งดีอยู่แล้วให้ตรงกับความต้องการและครบถ้วนมากยิ่งขึ้น จะช่วยให้นักศึกษาพิการมีความต้องการและตั้งใจจริงในการเรียนมากขึ้น อันนำมาซึ่งศักยภาพในการเรียนรู้ของนักศึกษาพิการที่สูงขึ้น

2. ควรศึกษาเกี่ยวกับความต้องการในการเรียน สาเหตุใดที่มาเรียนในคณะหรือสาขาต่างๆ ของมหาวิทยาลัย การเลือกสาขาวิชาที่เรียนของนักศึกษาพิการมีปัจจัยอะไรเป็นตัวกำหนดบ้าง นักศึกษาพิการมีความสุขกับการเรียนในสาขาที่เรียนหรือไม่ จากการวิจัยนี้พบว่า มีนักศึกษาพิการชอบและต้องการเรียนในอีกคณะหรือสาขาวิชาหนึ่ง แต่ด้วยสภาพร่างกายไม่เอื้อต่อการเรียนในคณะที่ชอบ จึงจำเป็นต้องเลือกเรียนในคณะที่มีวิชาเรียนที่เหมาะสมกับสภาพความพิการ และเป็นสาขาที่ตรงกับความต้องการของตลาดในการว่าจ้างผู้พิการ หรือเป็นสาขาที่เหมาะสมกับสภาพร่างกายที่จะนำไปใช้หาเลี้ยงชีพได้

รายการอ้างอิง

- กระทรวงสาธารณสุข. (2533). สิทธิประโยชน์และสวัสดิการที่ประชาชนควรทราบ. ม.ป.ท.
- ดวงพร สีคราม. (2552). *ศึกษาการสร้างพลังการประกอบอาชีพของกลุ่มเยาวชนพิการ โดยการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน*. วันที่ค้นข้อมูล 17 เมษายน 2557, จาก http://vijai.trf.or.th/re_detail.asp?Topicid=240
- ทฤษฎีการเรียนรู้. (ม.ป.ป.). วันที่ค้นข้อมูล 23 เมษายน 2557, จาก <https://www.novabizz.com/NovaAce/Learning.htm#ixzz2zga4mt70>
- ทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง. (ม.ป.ป.). วันที่ค้นข้อมูล 23 เมษายน 2557, จาก <http://pirun.kps.ku.ac.th/~b522060219/Constructionism.html>.
- ปัญญา ชูช่วย. (2551). *ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี*. วิทยานิพนธ์หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ฤทัยรัตน์ ชิตมงคล และเปรมฤดี บริบาล. (2543). ปัจจัยที่มีผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุดรธานี. *วารสารสาธารณสุข*, 22(1).
- Airasian, P. W. (1994). *Classroom assessment*. Retrieved August 12, 2015, from http://www.elearning.msu.ac.th/opencourse/0506704/page03_03.html
- Clark, C. M. (n.d.). *Relations Between Social Support and Physical Health*. Retrieved April 24, 2015, from <http://www.personalityresearch.org/papers/clark.html>
- Cobb, S. (1976). Social support as a moderator of life stress. *Psychosomatic Medicine*, 38, 300-313.
- Cochran, W. G. (1953). *Sampling Techniques*. Retrieved January 5, 2015, from <http://www.personalityresearch.org/papers/clark.html>
- Cronbach, L. J. (1970). *Essentials of Psychological Test*. Retrieved November 12, 2016, from https://www.reg.cmu.ac.th/qa_new/fileslink/research02_1.pdf

- David, H. J. (2004). *Handbook of Research on Educational Communications and Technology* (2nd ed.). New Jersey: Lawrence Erlbaum Association, Inc.
- Galtung, J. (1980). *Agriculture Reform and Rural Development: A Personal Live and Some Theses*. Tokyo: Tokyo University.
- Perterson, A. R. (1994). A Meta-Analysis of Cronbach's Coefficient Alpha. *Journal of Consumer Research*, 21(2), 381-391.
- Seymour Papert. (ม.ป.ป.). วันที่ค้นข้อมูล 20 เมษายน 2557, จาก https://en.wikipedia.org/wiki/Seymour_Papert
- Yamane, T. (1967). *Taro Statistic: An Introductory Analysis*. New York: Harper & Row.
-